Technische sessie Uitvoering Participatiewet

Commissie Onderwijs & Samenleven | woensdag 2 september 2026

Gemeente Rotterdam

Programma

1. Kerncijfers bijstand, monitor Werk & Inkomen
2. Organisatie uitvoering Participatiewet
3. Participatiewet in Balans (PwiB)
4. Tafeltjesgesprekken

Kerncijfers bijstand en doelgroep

Peildatum 1 augustus 2026

Bijstandsvolume
31.560

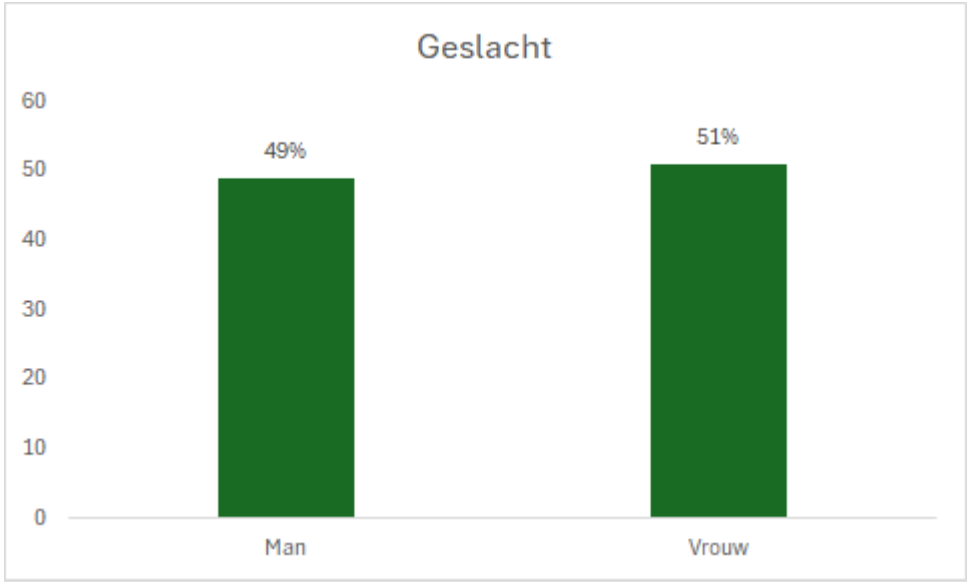
Statushouders
2.889
(9% van totaal bijstandsvolume)

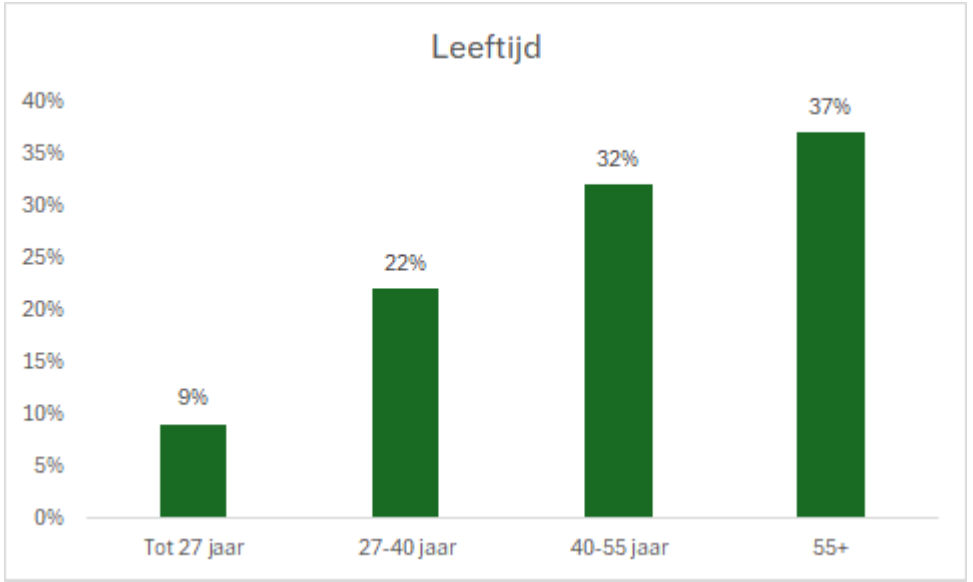
Bijstandsvolume als %
van alle Rotterdamse huishoudens*
8,85%

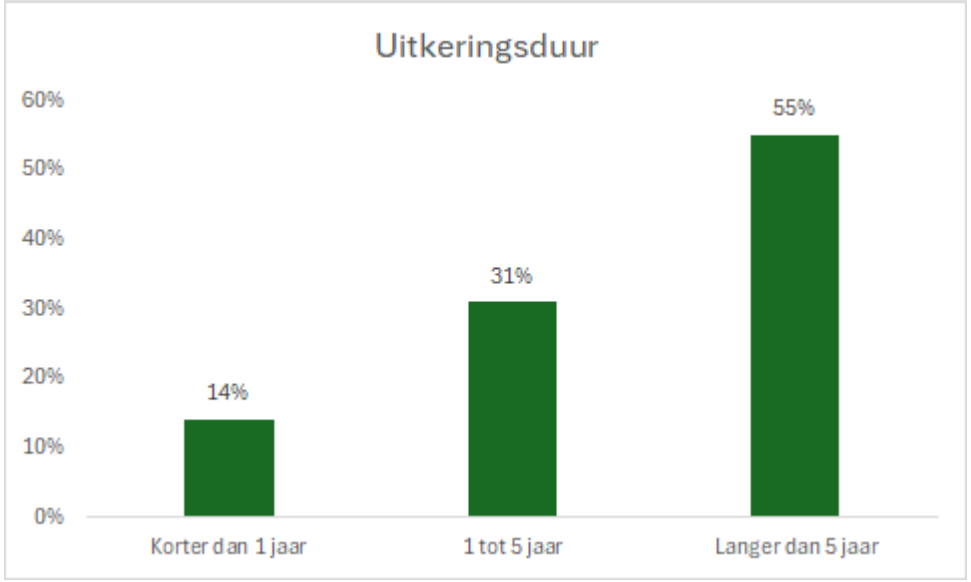
NPRZ
12.673
(40% van totaal bijstandsvolume)

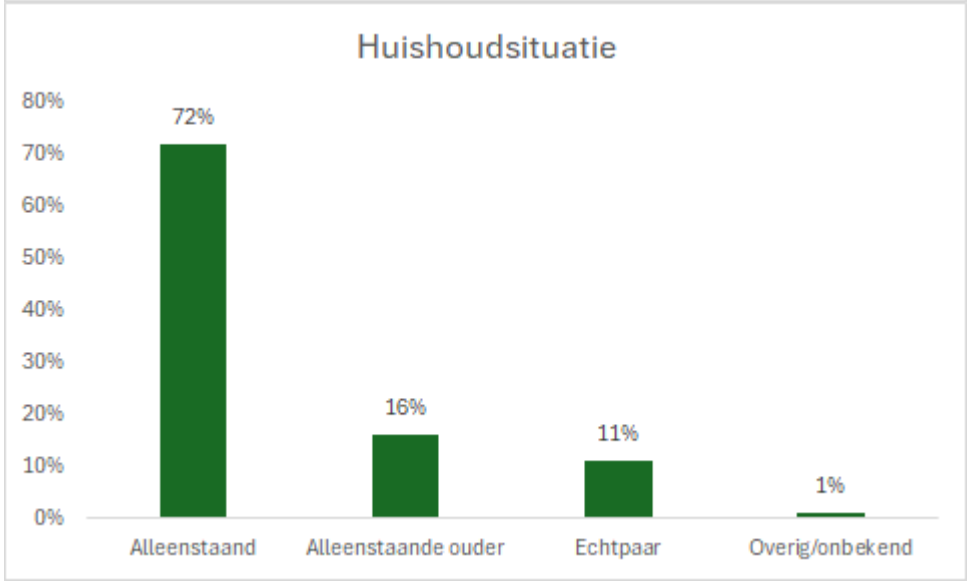
** peildatum Rotterdamse huishoudens is 1 januari 2026*

Kerncijfers bijstand en doelgroep

Verantwoording: monitor Werk & Inkomen

Verdieping op de reguliere P&C documenten (1e, 2e herziening en jaarstukken) voor het begrotingsprogramma Werk & Inkomen.

Verschijnt 3x per jaar

Geeft duiding aan ontwikkelingen op relevante KPI’s

Geeft gelegenheid om met college te spreken over het gehele programma Werk & Inkomen

Nieuw beleidskader kan leiden tot andere KPI’s

Voorbeeld monitor W&I:

Inhoudsopgave

Indicatoren		Pagina
A	**Algemeen: Bijstandsvolume**	**3**
A.1	Aantal bijstandsuitkeringen (Participatiewet, IOA en BBZ)	4
A.1.1	In- en uitstroom bijstand	5
A.2	Aantal jongeren in de bijstand	6
A.3	Aantal bijstandsuitkeringen verstrekt aan statushouders	6
A.4	Saldo BUIG (incl LKS)	7
B	**Actielijn: Duurzame uitstroom stimuleren**	**8**
B.1	% Herinstroom van de instroom in de bijstand	9
B.2	Aantal uitstroom uit de bijstand - naar werk - naar ondernemerschap	10
B.3	Aantal in- en uitstroom jongeren bijstand	11-12
B.4	Aantal parttime werk	13
C	**Actielijn: Zorgen voor rechtmatige inkomensvoorziening**	**14**
C.1.1	Aantal afgeronde bestuursrechtelijke onderzoeken (meldingen burger)	15
C.1.2	Aantal afgeronde bestuursrechtelijke onderzoeken (meldingen collega's en instanties)	15
C.2	Aantal afgeronde heronderzoeken	16
	Onderzoeken o.b.v. bestandskoppelingen (BIDN).	17
C.3	Aantal aanvragen (Participatiewet, IOA en BBZ)	18
C.4	% Afhandeling aanvraag binnen wettelijke termijn	18
C.5	% Tijdige verwerking inkomstenverrekeningen (binnen 4 weken)	18
C.6	% Rechtmatige verstrekking bijstandsuitkeringen	18
D	**Actielijn: De ontwikkeling van mensen bevorderen**	**19**
D.1	% werkzoekenden P010 met een geregistreerde tegenprestatie	19
D.2	% kansrijke werkzoekenden P010 zet een vervolgstap in de persoonlijke ontwikkeling	19

Indicatoren		Pagina
E	**Actielijn: Zorgen voor meer passend werk**	20
E.1	Aantal Rotterdammers aan het werk met loonkostensubsidie (LKS)	21
E.2	Aantal gerealiseerde gemeentelijke garantiebanen	22
E.3	Aantal gerealiseerde werkplekken Nieuw Beschut Werk	22
E.4	Realisatie Social return verplichtingen	23
F	**Actielijn: Meer focus en samenwerking op de regionale arbeidsmarkt**	24
F.1	Begeleiding naar duurzaam werk	24
G	**Dienstverlening**	25
G.1	Totaal aantal ingediende klachten	26
G.2	% Tijdig afgehandelde klachten (4 weken)	26
G.3	Aantal ingediende klachten bejegening	26
G.4	% Tijdig terugbellen	26
	Bijlagen	
A	Regionale arbeidsmarktontwikkelingen	27
B	Omschrijving indicatoren	30

2

Financiële omvang en risico

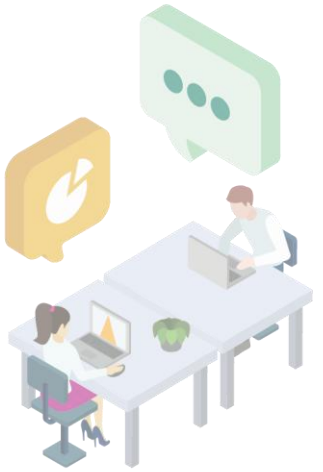
- Gemeente ontvangt jaarlijks BUIG-budget vanuit het Rijk voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies (LKS)
- Financieel belang voor Rotterdam is groot: BUIG is zo'n 12,5% van de gemeentebegroting
- Risico: tekorten en overschotten zijn voor rekening van de gemeente, dus geen vergoeding vanuit het Rijk voor werkelijke kosten
- Sinds 2023 grote tekorten op de BUIG, ondanks snellere daling van aantal bijstandsuitkeringen dan landelijk gemiddelde.

Financieel resultaat BUIG (in € miljoen)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Uitgaven aan bijstand en LKS	534,0	513,1	527,4	539,3	526,4	563,9	603,6	633,4
Inkomsten (BUIG-budget vanuit het Rijk)	540,5	529,4	572,1	567,8	523,7	550,8	575,0	611,3
Saldo (+ = overschot; - = tekort)	6,5	16,3	44,7	28,5	-2,7	-13,1	-28,6	-22,1

Wie voeren de Participatiewet uit?

- Inkomen
- Werk
- Jongerenloket
- Rotterdam Inclusief

Begrotingsprogramma Werk en Inkomen

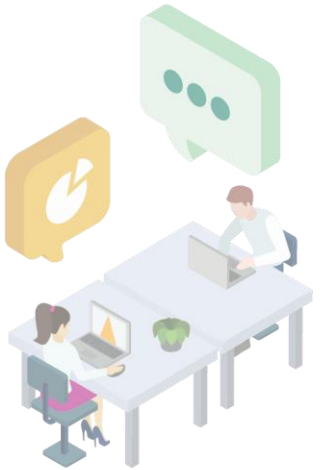

Inkomen

Werk

Jongerenloket

Rotterdam Inclusief

De klantreis van een bijstandsgerechtigde door Inkomen

Intake: het bieden van inkomenszekerheid

Het belang van inkomenszekerheid:

- Inkomen biedt in eerste instantie **inkomenszekerheid**.
- Een uitkering is een (tijdelijk) **vangnet**.
- De aanvrager heeft vaak **financiële zorgen**.
- Het zo snel mogelijk bieden van een uitkering zorgt voor **rust**.
- Rust is nodig voor het vinden van een **baan**.

Intake: mensgerichte dienstverlening

Onze richtlijnen bij de intake:

- Het is voor een Rotterdammer **makkelijk** om een aanvraag in te dienen.
- Er is **persoonlijk contact** met de medewerker van de gemeente.
- Het is voor een Rotterdammer helder welke **regels** gelden bij het ontvangen van een uitkering.
- Bij problemen op andere vlakken wordt een Rotterdammer **doorverwezen**.

Beheer: iedere maand een juiste uitkering

De werkzaamheden in de beheerfase:

- We zorgen ervoor dat iedere bijstandsgerechtigde **tijdig en juist** de uitkering ontvangt.
- We verwerken **wijzigingen** zoals inkomsten uit (deeltijd)werk, veranderingen in de gezinssituatie, verhuizingen.
- Als iemand toch te veel of te weinig bijstand heeft ontvangen, **corrigeren** we dat in de maand(en) erna.
- We beantwoorden **vragen** van Rotterdammers over hun uitkering.

Zo zorgen wij dat de uitkering blijft kloppen (rechtmatig blijft).

Toezicht houden op een uitkering

Iedereen kan een fout maken. Door de Rotterdammer goed te informeren willen wij fouten voorkomen. Onopzettelijke fouten zetten wij recht. Misbruik pakken wij aan.

De werkzaamheden die we doen om de uitkeringen rechtmatig te blijven verstrekken:

- **Ondersteunende data**: we pakken signalen op van andere partijen, zoals van het Bureau Informatie Diensten Nederland (BIDN).

- **Heronderzoeken**: we doen een controle van de actualiteit. Klopt alles nog? Rotterdammers worden gesproken, samen nemen we de gegevens door. Dit is een periodieke check en dit is geen fraudeonderzoek.

- **Checkgesprekken:** In Rotterdam Zuid gestart met een pilot om bijstandsgerechtigden uit te nodigen en in gesprek de rechten en plichten van de bijstand uit te leggen op een laagdrempelige wijze.

- **Bestuursrechtelijke Onderzoeken**: Op basis van ontvangen meldingen van collega's, burgers en signalen van het Bureau Informatie Diensten Nederland (BIDN) worden Bestuursrechtelijke Onderzoeken naar mogelijk misbruik van bijstand uitgevoerd.

Einde uitkering

Baan gevonden? Verhuisd? Samenwonen bij iemand met voldoende inkomen?

➔ De uitkering wordt **beëindigd**

➔ Te veel of te weinig ontvangen bijstand wordt **verrekend**.

➔ Bij een terugvordering blijft iemand dan **nog even "klant"** bij ons totdat de schuld is afbetaald.

Dit gebeurt met sociaal incasseren:

- Het doel is om een goede **balans** te houden tussen incasseren en de situatie van de Rotterdammer.
- Bij het maken van de betaalafspraak wordt gekeken naar de **afloscapaciteit** van de Rotterdammer.
- Bij betaalproblemen wordt er **contact** opgenomen met de Rotterdammer. Indien nodig wordt doorverwezen naar schuldhulpverlening.

Inkomen

Werk

Jongerenloket

Rotterdam Inclusief

Werk: onze kerntaken

Werkzoekenden
Ontwikkeling & begeleiding naar werk

Werkgevers
Werving, matching & advies

Zelfstandigen
Advies & (financiële) ondersteuning

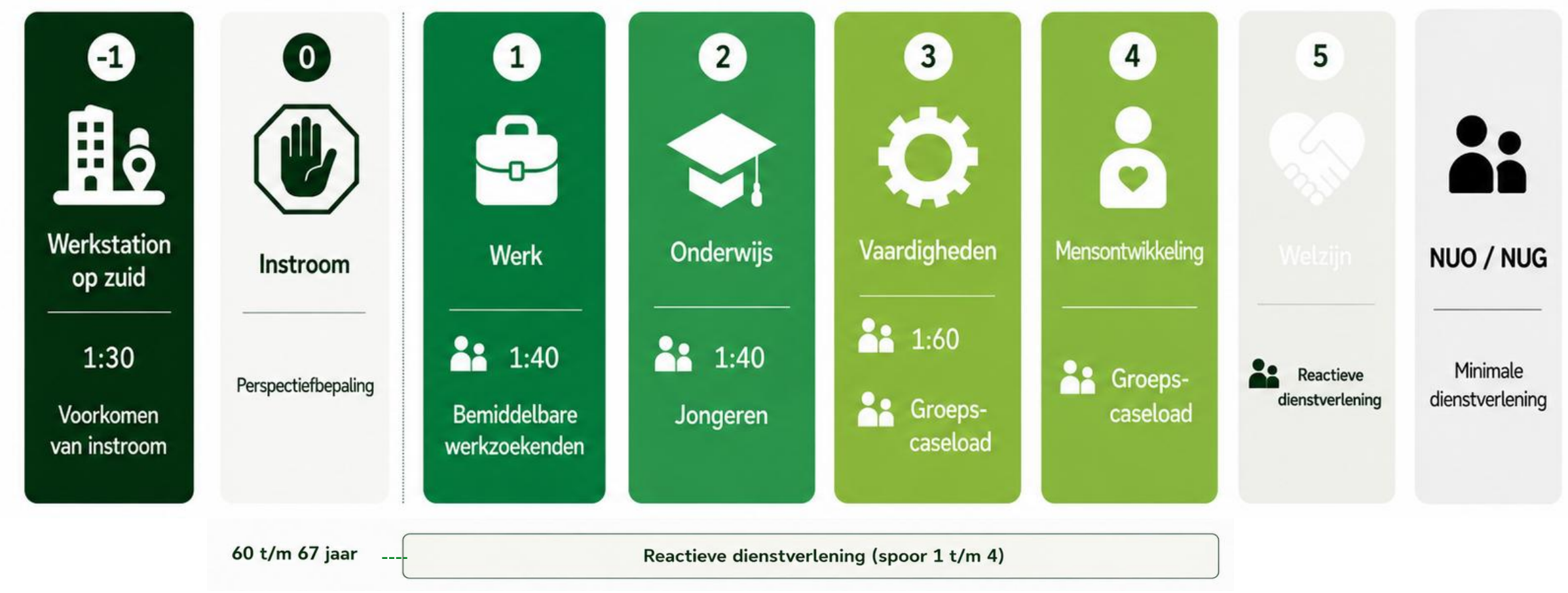
Centrumgemeente
Coördinatie & samenwerking in de arbeidsmarktregio

Rij

De klantreis van een werkzoekende door Werk

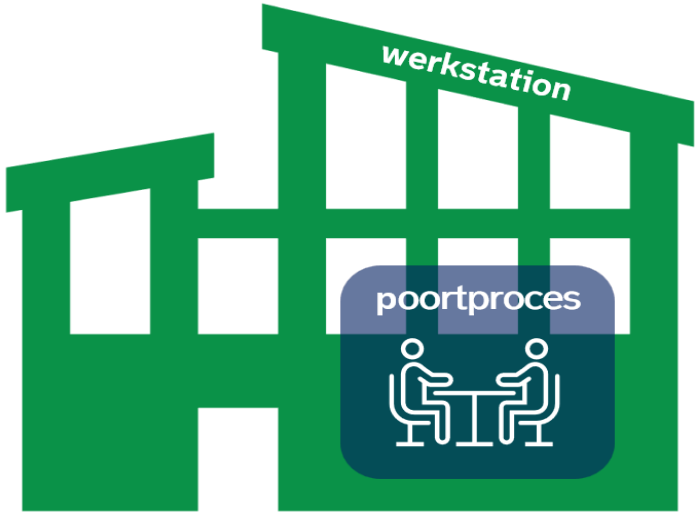
Werkzoekendendienstverlening:
in beweging naar werk via de sporen

Werkzoekendendienstverlening: het Werkstation op Zuid

Bij het Werkstation op Zuid geloven we dat werk de beste basis is voor bestaanszekerheid. Daarom bieden we vanaf de eerste dag één aanspreekpunt, één integraal plan en directe ondersteuning op alles wat nodig is om weer vooruit te komen.

- **Gastvrij ontvangst** met één vaste contactpersoon vanaf dag één.
- **Brede intake**: aandacht voor werk, inkomen, schulden, financiën, zorg, welzijn en juridische vragen.
- **Parallel en integraal**: de juiste ondersteuning wordt direct georganiseerd, zonder dat Rotterdammers van loket naar loket hoeven.
- **Direct werken aan perspectief**: cv, sollicitatietraining, talentenscan, bemiddeling naar werkgevers en arbeidsontwikkeltrajecten.
- **Resultaat**: sneller uitzicht op werk én het voorkomen of beperken van schulden en andere problematiek.

Werkstation:
Zichtbare en herkenbare plek waar gemeente en werkgevers werkzoekenden kansen geven om zichzelf te ontwikkelen en een inkomen (te gaan) verwerven

Poortproces:
- Integrale fysieke dienstverlening gericht op alle leefgebieden in het sociale domein
- Proces dat drempel naar arbeidsmarkt verlaagt en werken aan werk mogelijk maakt

Werkgeversdienstverlening: de vier werkgeversdiensten

1 Personeelsvoorziening en behoud

- Werving & matching
- Open hiring
- Job carving
- Stages & leerbanen
- Zij-instroom & loopbaanverandering
- Proefplaatsing
- Strategische personeelsplanning

2 Scholing en praktijkleren

- Scholingsadvies
- Praktijkleren
- Branche certificaten
- Maatwerk ontwikkelpaden
- Ontwikkellijnen
- Ondersteuning in scholingsprojecten

3 Werken met mensen met ondersteunings-behoefte

- Inclusieve functie-inrichting
- Jobcoaching
- Harrie trainingen
- Proefplaatsing & werkervaringsplaatsen
- Ondersteuning op leefgebieden
- Ontwikkel- en leertrajecten
- Loonkostensubsidie

4 Arbeidsmarktinformatie en trends

- Arbeidsmarktinformatie en trends
- Advies over fondsen en subsidies
  - Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectieffonds
  - Scholingsfonds Rijnmond
  - Sociaal Economisch Impact Paragraaf

Zelfstandigendienstverlening

Startende ondernemers

Gevestigde ondernemers

Uitvoering Bbz

Centrumgemeente in de arbeidsmarktregio Rijnmond

- Wettelijke taak: **regiefunctie** op de arbeidsmarktregio Rijnmond en beheer van het door SZW beschikbaar gestelde **middelen** voor het regionaal arbeidsmarktbeleid
- **Organiseren en coördineren** van **verbinding** op samenwerking met partners zoals het UWV, gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties, onderwijsinstellingen, SBB en private (opleidings)partijen.
- **Werkcentrum Rijnmond**: dé plek waar je hulp kunt krijgen bij vragen over werk, loopbaanontwikkeling, leven lang ontwikkelen, scholing en voorzieningen. Wij zijn er voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers.
- **Instrumenten** zoals Scholingsfonds Rijnmond (SFR) en Rijnmond Arbeidsmarkt perspectieffonds (RAP)

Inkomen

Werk

Jongerenloket

Rotterdam Inclusief

Jongerendienstverlening: de doelgroep

Ondersteuningsbehoefte

- Geen startkwalificatie
- Geen inkomen
- Mentale gezondheidsproblemen
- (Licht)verstandelijke beperking
- Fysieke beperking

Specialistische teams

- Statushouders
- Ex-gedetineerde jongeren

Cijfers 2025

2754 jongeren hadden een uitkering op 31 december 2025, waarvan:

- 81% zonder startkwalificatie*
- 20% Statushouder
- 20% Ontheffing van de arbeidsverplichting
- 16% heeft een vastgestelde arbeidsbeperking

* Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo- of mbo-2-niveau dat voldoende basis biedt voor duurzame deelname aan de arbeidsmarkt of vervolgonderwijs.

Jongerendienstverlening: de uitvoering

Werk of onderwijs

Overig

Uitstroom

Ontwikkelen o.b.v. Plan van Aanpak

Zoekperiode

Verbrede Uitvraag

Eerste contact

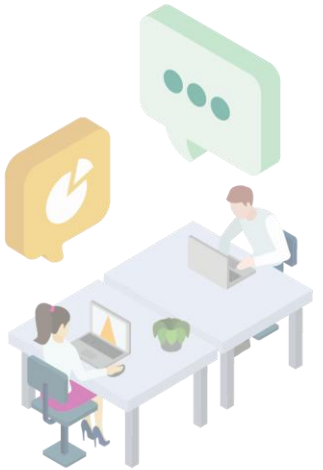
48 uur → **4 weken** → **6 maanden >**

Inkomen

Werk

Jongerenloket

Rotterdam Inclusief

Hier staat Rotterdam Inclusief voor

Rotterdam Inclusief is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeente Rotterdam.
Wij zijn er voor Rotterdammers die een steuntje in de rug nodig hebben om te gaan of te blijven werken. Door leren en ontwikkelen te stimuleren, zorgen we er samen met opdrachtgevers voor dat iedereen duurzaam kan werken en kan bijdragen naar vermogen.

Strategische uitgangspunten

1. RI-infrastructuur optimaal benutten voor eigen medewerkers en werkzoekenden
2. Renderend en passend werk dat aansluit bij ontwikkelbehoefte van mens en marktvraag
3. Arbeid- en mensontwikkeling, hand in hand met werk
4. Ontwikkeling van mensen staat centraal
5. Coaching op maat en naar behoefte

Kernwaarden: leren - werken - ontwikkelen

Doelgroep: medewerkers & werkzoekenden mét ondersteunigsbehoefte

Vaste medewerkers

(2.000 in dienst bij RI)

- (Oud-) WSW
- Nieuw Beschut Werken
- Springplankbanen
- Ambtelijk (GGB, HPK fsk 1-3, vml Magis)

Tijdelijk leren & werken

(1.200 met behoud uitkering)

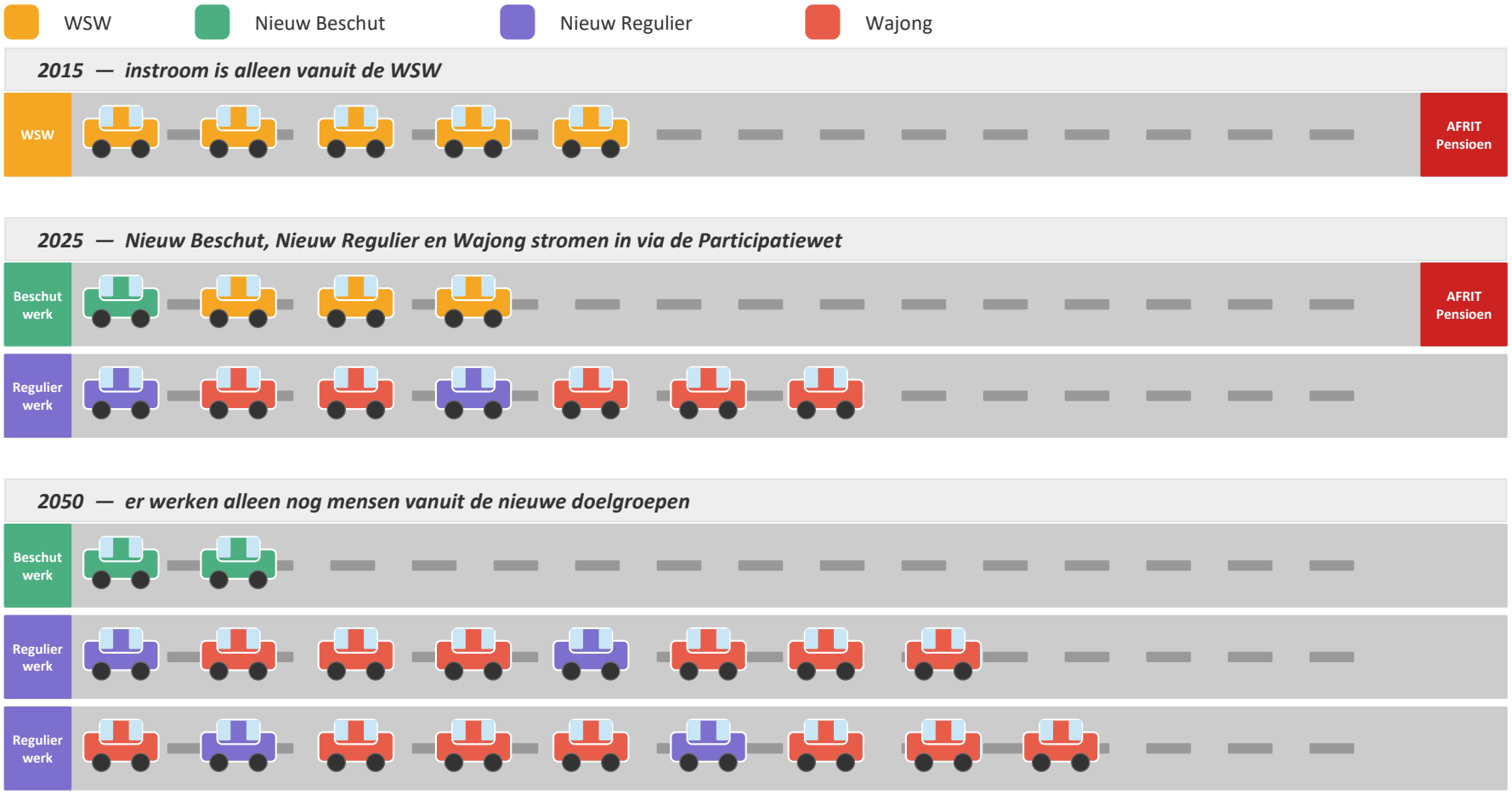
- Werkzoekenden via Werk & JOLO
- Statushouders
- PRO/VSO stagiaires

Toelichting

- 3 verschillende cao's
- Krimp doelgroep vaste medewerkers
- Verzwaring ondersteuningsbehoefte Nieuw Beschut
- Toenemende ondersteuningsbehoefte werkzoekenden o.a. door instroom Wajong

De participatiewet verandert de groep mensen met een arbeidsbeperking waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

De Participatiewet: veranderingen in de doelgroep mensen met een arbeidsbeperking

- De groep mensen die beschut werk moet worden geboden, krimpt.

Maar...

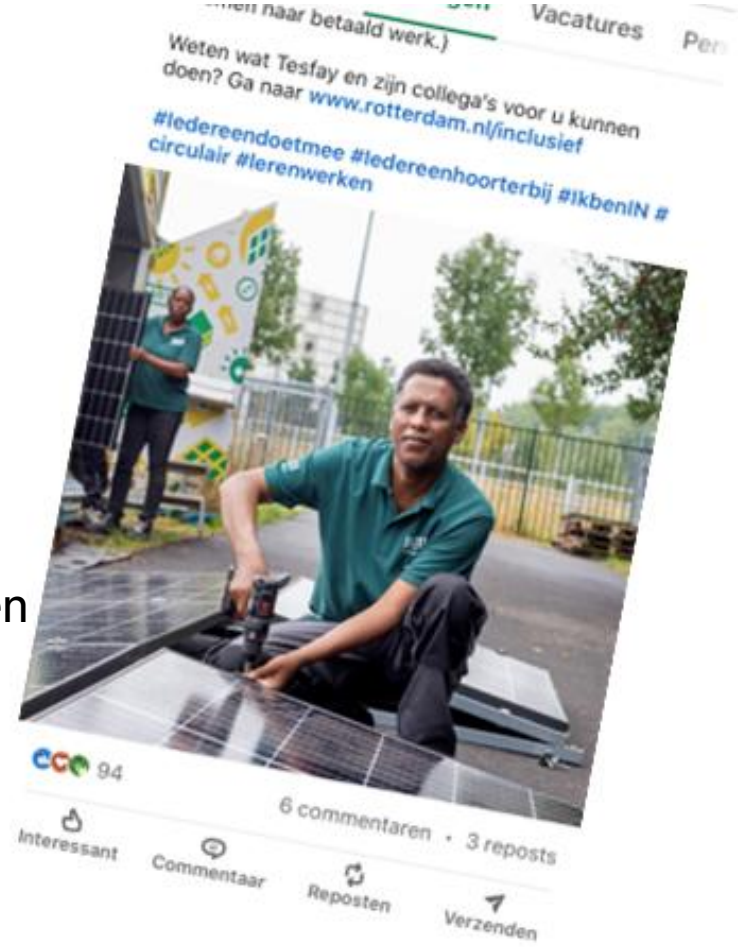
- De groep mensen met een arbeidsbeperking waarvoor we verantwoordelijk zijn, wordt 4x zo groot.

Wat is Loonkostensubsidie (LKS)?

- LKS is een werkgevers subsidie die wordt toegekend als werkzoekenden aan de slag gaan, maar door een (arbeids)beperking niet in staat zijn de totale functie uit te voeren en daarmee niet het wettelijk minimumloon verdienen

- Bruto en netto groei:
  Het aantal LKS banen groeide van 928 (2022) naar 1.813 (2025) Een netto groei van 885 en een bruto groei van 2.646.

- In 2022 had Rotterdam een aandeel van 3,2% in de landelijke uitgaven Eind 2025 gegroeid naar 3,9%

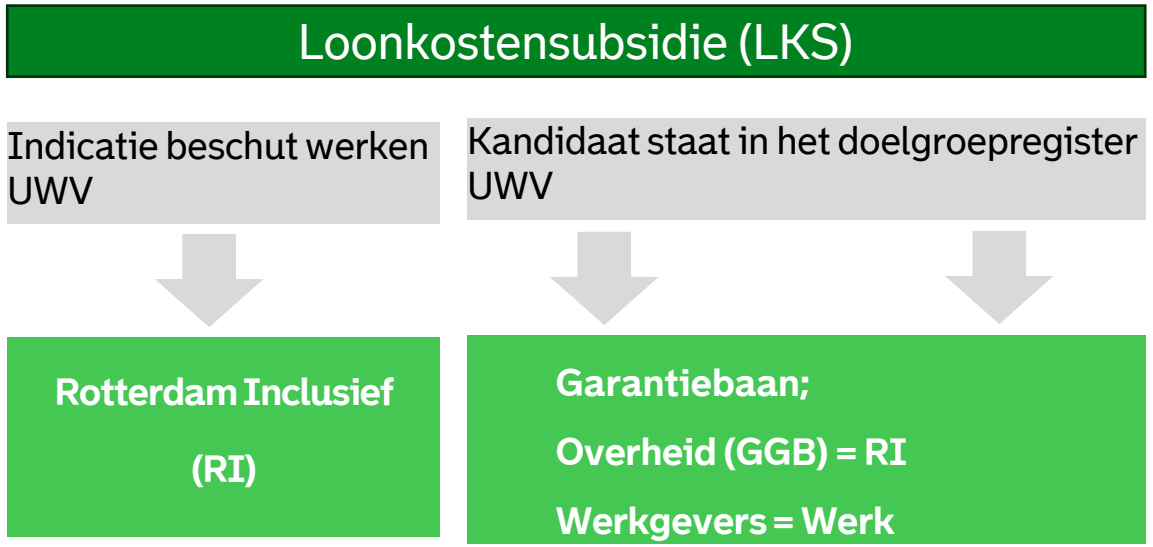

Hoe zorgt de gemeente met UWV voor begeleiding naar beschut werk en garantiebaan?

Per 1 januari 2015 is de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en bijstandswet vervangen door de Participatiewet.

Mensen met een arbeidsbeperking:

1. garantiebaan is een reguliere baan; werkgever ontvangt loonkosten loonkostensubsidie en vaak loonkostensubsidie (LKS) en andere voorzieningen.
2. (nieuw) beschut werk; werk in een beschutte werkomgeving met extra begeleiding, wanneer de garantiebaan niet haalbaar is.

Het loont om te investeren in werk voor mensen met een ondersteuningsbehoefte

Ondanks de krappe arbeidsmarkt staan er nog veel mensen aan de kant. Als we met inzet van loonkostensubsidie **40.000 mensen** extra naar werk begeleiden, dan levert dat **400 miljoen euro** op. Dat is goed voor mens, maatschappij én economie. Zo blijkt uit de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse van werken met loonkostensubsidie. Daarom moet het Rijk investeren in loonkostensubsidie. Voor de publicatie, kijk op de websites van Cedris en Divosa.

Goed voor de mens

- Meer bestaanszekerheid
- Hoger welzijn
- Meer geluk

Goed voor de economie

- Minder personeels-tekorten
- Meer productiviteit

Goed voor de maatschappij

- Minder zorgkosten
- Minder uitkeringen en armoederegelingen
- Meer veiligheid

Divosa Cedris

Bedankt voor uw aandacht

We spreken u graag verder aan de tafeltjes!